

Servitutes

A) Servitutes - úvod

Iura in re aliena neboli věcná práva k věci cizí jsou práva, která dávají oprávněnému možnost zvláštního, obsahově přesně vymezeného působení na věc, která není jeho vlastnictvím. Toto působení má podobnou povahu jako právo vlastnické. Je to oprávnění přímé a výlučné (srovnejte přímou a výlučnost u práva vlastnického), nikoli však všeobecné, neboť je jeho obsah jednoznačně určen. Iura in re aliena patří spolu s právem vlastnickým do skupiny práv absolutních (působících erga omnes)

Servitutes – služebnosti – Římané neměli pojem věcných práv k věci cizí, jeho název je až pozdější vědecké pojmenování, Římané používali označení servitutes pro určitou skupinu práv, která měla shodné znaky. Římané měli původně **služebnosti pozemkové**, později vznikly i **služebnosti osobní**.

Základní rysy – předpoklady výkonu věcných práv k věci cizí:

- a) sua res nemini servit
- b) servitus in faciendo nequit a výjimka, který potvrzuje pravidlo - servitus oneris ferendi

B) Pojmy

praedium dominant, praedium serviens, afirmativní služebnost, služebnost negativní, vznik služebností, zánik služebností, cautio ususfructuaria,

C) Druhy služebností

Pozemkové služebnosti:

Servitutes praediorum rusticorum

Právo cesty

Iter
Actus
Via

Služebnost vodní

Aquae haustus
Aquae ductus
Servitus pecoris ad aquam appulsus
Servitus navigandi

Ostatní:

ius pascendi

ius tugurii
ius calcis coquende
ius silvae caeduae
ius harenae fodiendae
ius lapidis eximendi
ius cretae eximendae

Servitutes praediorum urbanorum

Negativní služebnosti

altius non tolendi

Práva týkající se dešťové vody

servitus stillicidii

servitus fluminis

Práva zasahující do vzdušného prostoru

Servitus protegendi

Práva na imise

servitus fumi immittendi

servitus aquae immittendae

servitus tigni immittendi

servitus oneris ferendi

servitus proiciendi

servitus protegendi

servitus lumium

servitus luminis immittendi

Služebnost okapu

servitus stillicidii

servitus clocae

servitus fumi immitendi

Servitutes personales

ususfructus

usus

habitatio

opere

D) Ochrana služebností

vindicatio servitutes – actio confessoria, petitio ususfructus, actio negatoria.

Interdikty – possessorní a prohibitorní.

E) Fragmenty a sentence

1. Dig. 8.1.1 Marcianus 3 reg. *Servitutes aut personarum sunt, ut usus et usus fructus, aut rerum, ut servitutes rusticorum praediorum et urbanorum.*
2. Dig. 8.3.1.1 Ulpianus 2 inst. *In rusticis computanda sunt aquae haustus, pecoris ad aquam adpulsus, ius pascendi, calcis coquendae, harenae fodiendae.*
3. Dig. 8.6.3 Gaius 7 ad ed. provinc. *Iura praediorum morte et capitis deminutione non perire volgo traditum est.*

Pozn. u níže uvedených sentencí nepůjde jen o překlad, ale hlavně o výklad!!!

1. Servitutibus civiliter utendum est
2. Servitus servitutis esse non potest
3. Sua res nemini servit
4. Servitus in faciendo nequit
5. Fundus fundo servit
6. Servitus praedio utilit esse debet
7. Ususfructus est ius alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia
8. Servitutes dividi non posunt
9. Servitutis perpetua causa

F) Příklady

Mějte k dispozici na semináři příklady ze VII. části knihy (str. 73 a násl.) dr. Dostalíka: Texty ke studiu římského práva soukromého. Plzeň. 2009. Nakladatelství Aleš Čeněk.

Promyslete si možné alternativy řešení k fragmentům.